

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **A. G. A.**, zastoupen Mgr. Ing. Jakubem Backou, advokátem, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 11. 2017, č. j. OAM-2162/DS-PR-P09-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 4. 2018, č. j. 60 Az 80/2017 - 95,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ing. Jakubu Backovi, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši **4 114 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Včas podanou kasační stížností žalobce napadá rozsudek Krajského soudu v Plzni (dále „krajský soud“) ze dne 17. 4. 2018, č. j. 60 Az 80/2017 - 95, (dále „napadený

rozsudek“), jímž krajský soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 11. 2017, č. j. OAM-2162/DS-PR-P09-2017, (dále „napadené rozhodnutí“).

[2] Napadeným rozhodnutím bylo rozhodnuto tak, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je dle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“), nepřípustná a řízení o této žádosti bylo dle § 25 písm. i) zastaveno. Zároveň žalovaný vyslovil, že státem příslušným k posouzení podané žádosti je podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále „nařízení Dublin III“ nebo „nařízení“), Finsko. Žalovaný konstatoval, že v případě stěžovatele nebylo naplněno žádné z kritérií, které by určilo příslušnost České republiky k jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, podané ve Finsku. Žalovaný aplikoval čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III a dospěl k závěru, že k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu je příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána. Žalovaný se vyjádřil i ke skutečnostem uvedeným v pohovoru, konkrétně k rodinným příslušníkům (bratr a bratranec) legálně pobývajícím v Rakousku. Žalovaný však konstatoval, že tyto skutečnosti jsou irelevantní ve vztahu k určení příslušného členského státu, neboť nesplňují definici rodinných příslušníků podle čl. 2 písm. g) nařízení.

[3] Žalobce podal proti napadenému rozhodnutí žalobu ke krajskému soudu. Tvrdil, že žalovaný pochybil, když se explicitně nezabýval alespoň eventuální možností využití čl. 17 nařízení Dublin III a považoval legální pobyt žalobcova bratra a bratrance na území Rakouska za skutečnost zcela nerozhodnou pro řádnou aplikaci nařízení Dublin III.

[4] Krajský soud se ztotožnil s vyjádřením žalovaného v tom, že v rámci řízení podle nařízení Dublin III jsou rozhodovací možnosti správního orgánu omezené vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí není výsledkem řízení započatého v České republice, nýbrž ve Finsku. Povinností žalovaného bylo podle kritérií uvedených v nařízení Dublin III posoudit, zda sama Česká republika není příslušná k posouzení žádosti žalobce. V žádném případě však není kompetentní k posouzení příslušnosti jiného státu (například Rakouska), a to včetně případné možnosti uplatnění čl. 17 nařízení Dublin III.

[5] Čl. 17 nařízení Dublin III dává státu, který vede dublinské řízení, možnost ponechat si žadatele ve vlastní jurisdikci ve chvíli, kdy i v takto limitovaném řízení vyvstanou okolnosti natolik závažné (ať už pro žadatele, nebo pro daný stát), že vedou správní orgán až k uplatnění této doložky svrchovanosti. Ovšem v žádném ohledu nedává tento článek jakékoliv možnosti správnímu orgánu posuzovat jakousi potencionální možnost, že by se správní orgán jiného členského státu mohl z nějakého důvodu rozhodnout čl. 17 sám aplikovat. Navíc se jedná o ustanovení, jehož aplikace je výsostným právem každého státu, proto nepřísluší jiným státům o takové možnosti spekulovat. Žalovaný postupoval tedy správně, když pobyt žalobcova bratra a bratrance v Rakousku posoudil jako skutečnost nemající význam pro určení členského státu příslušného k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Protože bratr a bratranec dospělého žadatele nespadají do legální definice rodinného příslušníka, která je specifikována v čl. 2 písm. g) nařízení Dublin III, není vůbec myslitelná aplikace čl. 9 nařízení Dublin III a navíc

se bratr a bratranec žalovaného nacházejí na území Rakouska, nikoliv na území České republiky. Krajský soud proto žalobu zamítl jako nedůvodnou.

II. Kasační stížnost a vyjádření

[6] Stěžovatel podal kasační stížnost proti výroku I. napadeného rozsudku z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s."). Stěžovatel má za to, že přijatelnost kasační stížnosti je dána s ohledem na to, že je třeba řešit otázku, jež dosud nebyla plně řešena judikaturou Nejvyššího správního soudu. Za takovou otázku stěžovatel označuje to, zda je třeba při rozhodování o státu příslušném k azylovému řízení žadatele zvažovat i otázky týkající se legálního pobytu žadatelových příbuzných v jiných členských státech Evropské unie. Stěžovatel nesouhlasí s názorem, že skutečnosti týkající se jeho bratra a bratrance pobývajících v Rakousku jsou irelevantní ve vztahu k určení příslušného členského státu. Stěžovatel cituje odst. 14 a 17 preambule nařízení Dublin III a poukazuje na to, že hodnoty ztělesněné v těchto částech (respektování rodinného života, slučování rodinných příslušníků) by měly být prosazovány rozhodnutími aplikujícími nařízení Dublin III. Ačkoliv skutečně nelze bratra stěžovatele podřadit pod pojem rodinného příslušníka podle čl. 2 písm. g) nařízení Dublin III, nelze opomenout to, že nařízení přinejmenším ve své preambuli zakotvuje možnosti odchýlit se od jeho kritérií mimo jiné, aby bylo možné sloučit příbuzné nebo jiné členy rodiny, nikoliv tedy pouze rodinné příslušníky podle článku 2 písm. g).

[7] Jakkoliv tedy patrně nebylo namístě aplikovat článek 17 nařízení Dublin III, protože v tomto případě by přijetí české příslušnosti k sloučení příbuzných nevedlo, nelze konstatovat, že pobyt příbuzných v Rakousku je zcela bezvýznamný. Naplnění hodnot zakotvených v preambuli nařízení by odpovídalo jistě přinejmenším to, aby se žalovaný pokusil zjistit, zda článek 17 neaplikuje Rakousko. Jelikož tento postup žalovaný zavrhl, respektive patrně ani nezvážil, trpí napadené rozhodnutí zásadní vadou, pro kterou nemůže obstát a obdobnou vadou je zatížen napadený rozsudek. Stěžovatel navrhuje zrušit výrok č. I napadeného rozsudku, zrušit napadené rozhodnutí a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na podrobné vyjádření k žalobě a zdůraznil, že ani Česká republika, ani Finsko nemohou rozhodnout, že příslušným k posouzení případu stěžovatele je Rakousko či jakýkoliv třetí stát. V rámci článku 17 rozhoduje daný stát pouze o své vlastní kompetenci posoudit žádost o mezinárodní ochranu žadatele. Pokud se stěžovatel domnívá, že správní orgán měl určit státem k posouzení žádosti stěžovatele Rakousko, pak tento požadavek nemá oporu v platné právní úpravě. K otázce přijatelnosti žalovaný konstatuje, že tuto otázku není třeba zvlášť judikovat, neboť nemá oporu v platné právní úpravě a zcela se s ní míjí. Žalovaný navrhuje kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost, případně zamítnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost je podána včas a je proti napadenému rozsudku přípustná. Jelikož napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve věci mezinárodní ochrany, zabýval se

Nejvyšší správní soud otázkou, zda kasační stížnost podstatně přesahuje svým významem vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

[10] Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Jeho výklad byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 (veškerá zde uváděná judikatura je dostupná na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se mimo jiné jedná, když se kasační stížnost dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud dosud plně neřešil otázku aplikace čl. 17 odst. 2 nařízení Dublin III, a proto posoudil kasační stížnost jako přijatelnou.

[11] Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Kasační stížnost **není důvodná**.

[12] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel dne 29. 7. 2015 požádal o mezinárodní ochranu ve Finsku. Od 17. 12. 2015 do 17. 12. 2016 měl finské povolení k pobytu, žádost o prodloužení mu však byla zamítnuta. V září 2017 opustil Finsko a odjel za svým bratrem a bratrancem do Rakouska. V říjnu 2017 se vydal na cestu do Německa z důvodu návštěvy právníka a byl zadržen českou policií. V České republice nepožádal o mezinárodní ochranu.

[13] Podle čl. 17 nařízení Dublin III „*1. Odchylně od čl. 3 odst. 1 se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný. […]. 2. Členský stát, ve kterém je požádáno o mezinárodní ochranu a který vede řízení o určení příslušného členského státu, nebo příslušný členský stát může kdykoli před vydáním prvního rozhodnutí ve věci samé požadovat od jiného členského státu, aby žadatele převzal z humanitárních důvodů, které vyplývají zejména z rodinných nebo kulturních důvodů, s cílem sloučit i jiné členy rodiny, i když tento členský stát není příslušný podle kritérií uvedených v článcích 8 až 11 a 16. Dotčené osoby s tím musí vyjádřit písemný souhlas*.“

[14] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 7. 2015, č. j. 3 Azs 15/2015 – 50, posoudil jako přijatelnou kasační stížnost z důvodu, že judikatorně dosud důsledně neřešil problematiku aplikace čl. 17 odst. 2 nařízení Dublin III. K dané věci se vyjádřil následovně: „*Nejvyšší správní soud aprobuje správný závěr krajského soudu, že pro aplikaci čl. 17 odst. 2 nařízení (EU) č. 604/2013 v nyní posuzované věci nebyl důvod, neboť uvedené ustanovení na případ stěžovatelky skutečně vůbec nedopadá.* […] *Stěžovatelka podala žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany v České republice a ustanovení čl. 17 odst. 2 nařízení by se tedy uplatnilo z pohledu České republiky pouze tehdy, pokud by Česká republika měla v úmyslu požádat jiný členský stát Evropské unie, aby případ převzal. Tak tomu ovšem není a ostatně sama stěžovatelka se naopak od začátku správního řízení snažila docílit toho, aby řízení o její žádosti o azyl probíhalo v České republice*. V rozsudku ze dne 25. 6. 2016, č. j. 2 Azs 113/2016 - 26, posuzoval podobnou situaci, kdy ustanovení čl. 17 odst. 2 na stěžovatele nedopadalo, neboť požádal o mezinárodní ochranu České republice a taktéž se domáhal, aby bylo o jeho

žádosti rozhodováno v České republice (srov. také usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2016, č. j. 2 Azs 114/2016 - 33).

[15] Situace v posuzované věci se od citovaných rozhodnutí odlišuje v tom, že stěžovatel na území České republiky nepožádal o mezinárodní ochranu a ani se nedomáhal příslušnosti České republiky. Stěžovatel nerozporoval závěr, že bratra a bratrance stěžovatele nelze podřadit pod pojem rodinného příslušníka podle čl. 2 písm. g) nařízení Dublin III, resp. netvrdil nesprávné užití dublinských kritérií. Stěžovatel se dále nedovolával aplikace článku 17 odst. 1 nařízení, neboť stěžovatel nežádá o to, aby jeho žádost posuzovala Česká republika. Jádrem kasační stížnosti bylo tvrzení, že žalovaný se měl pokusit zjistit, zda čl. 17 neaplikuje Rakousko. Stěžovatel se tedy domáhal postupu ve smyslu čl. 17 odst. 2 nařízení Dublin III, resp. postupu, kdy by Česká republika požádala Rakousko, aby stěžovatele převzalo z humanitárních důvodů, s cílem sloučit i jiné členy rodiny. Pro tento postup však nelze v nařízení Dublin III najít oporu, neboť stěžovatel v České republice o mezinárodní ochranu nepožádal a Česká republika není příslušným členským státem. Článek 17 odst. 2 proto nelze v jeho případě aplikovat. Nejvyšší správní soud konstatuje, že argumentace ohledně aplikace čl. 17 odst. 2 nařízení Dublin III by mohla být uplatněna ve Finsku v tam vedeném řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany, když takový postup v České republice není v současné době možný.

[16] Stěžovatel dále nesouhlasí s názorem, že skutečnosti týkající se jeho bratra a bratrance pobývajících v Rakousku jsou irelevantní ve vztahu k určení příslušného členského státu. Nejvyšší správní soud k tomu konstatuje, že žalovaný posoudil tyto vazby jako irelevantní z důvodu, že se nejednalo o rodinné příslušníky ve smyslu čl. 2 písm. g) nařízení Dublin III, a tento závěr stěžovatel nerozporoval. Je logické, že při rozhodování o příslušném státu je nezbytné zabývat se legálním pobytem žadatelova příbuzných v jiných členských státech, neboť konkrétní rodinné vazby mohou založit příslušnost podle kritérií čl. 8, 9, 10 a 11 nařízení. Pobyt příbuzných osob na území může za určitých okolností představovat také důvod hodný zvláštního zřetele, který zakládá povinnost správního orgánu odůvodnit nevyužití diskrečního oprávnění (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016 - 24, a ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016 - 44). Jak však bylo výše uvedeno, stěžovatel v České republice o mezinárodní ochranu nepožádal, Česká republika nebyla ani příslušným členským státem a proto nemohla požadovat od Rakouska, aby žadatele převzalo z humanitárních důvodů. Nejvyšší správní soud proto neshledal kasační stížnost důvodnou.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost **zamítl**.

[18] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud rozhodl, že žalobce nemá

právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

[19] Usnesením krajského soudu ze dne 6. 2. 2018, č. j. 60 Az 80/2017 - 64, byl stěžovateli ustanoven zástupce Mgr. Ing. Jakub Backa. Ustanovenému zástupci se dle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s., s přihlédnutím k § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přiznává odměna za zastupování 3 100 Kč za jeden úkon právní služby, sepsání kasační stížnosti a paušální náhrada hotových výdajů 300 Kč, tedy částka 3 400 Kč. Zástupce je plátcem DPH, proto soud odměnu zvýšil o 21 % DPH. Celková výše přiznané odměny činí 4 114 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. července 2018

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu